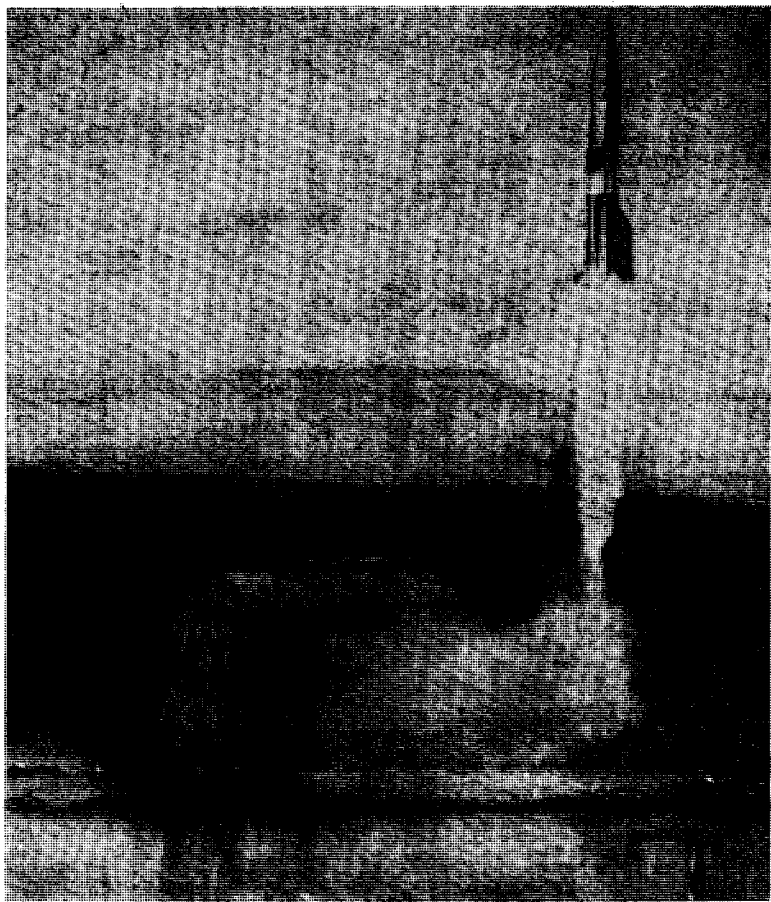

DENGANG I PEENEMÜNDE

HVOR EROBRINGEN AV VERDENSRUMMET BEGYNTE

Et verdenshistorisk øyeblikk: Den første storrakett A 4 startes i Peenemünde 3. oktober 1942.

ERNST KLEE og OTTO MERK: *Damals in Peenemünde*, 120 sider i stort format med tallrike dokumentar fotografier. Gerbard Stalling Verlag. Kan bestilles i FOLK OG LANDS BOKTJENESTE.

I DEUTSCHE NATIONAL-ZEITUNG henter ved efterfølgende anmeldelse av boken «Damals in Peene-

münde». Den er skrevet av merket K. M. :

Frem til menneskehetens fjerneste tider vil 3. oktober 1942 ha sin spesielle plass i historiens bok som en epoke-dannende begivenhet. Denne strålende høsteftermiddag — nøyaktig klokken 16 — hevet verdens første storrakett seg i atmosfæren.

Dengang i Peenemünde: Rustningsminister generalmajor dr. Todt (nr. 2 fra venstre i profil) på inspeksjon. Den vennlig smilende mann i bakgrunnen er Heinrich Lübke, dengang stedfortredende leder for et entreprenørfirma som virket i Peenemünde — efter Tysklands nederlag Bundespresident.

Nøyaktig 57,8 minutter hadde drivverket framskynnet raketten til den med mere enn 1500 meter pr. sekund raste avsted på den skrå oppstigningsbane, støtete 90.000 meter høyt i verdensrummet og 296 sekunder senere 190 kilometer borte styrtet i havet med den uhyre vekt av 192 millioner kilogrammeter. Bare 4 kilometer hadde raketten avveket til siden.

Det var fødselsstunden for den verdensrumfart som ennu to årtier etterpå er en sensasjon.

Dengang fikk bare få vite om denne enestående pionerinnsettsats. Annen verdenskrig nærmet seg sitt blodige høydepunkt. Denne rakett skulde bidra til å ende den snart og til Tysklands fordel. Den ville kunne ha gjort det, men de ansvarlige erkjente ikke i tide dens krigsavgjørende betydning. La det være medgitt at det på mange, på altfor mange andre felter ble eksperimentert, så ødela dog anmasselse, uvitenhet og byråkratisk skakkjørthet forutsetningene for en rett-tidig byggebegynnelse og serieproduksjon.

Peenemünde, en liten fiskerlandsby på øya Usedom, det uberørte paradiset i nabolskapet av verdenskjente østersjøddesteder, er fødselsstedet for verdensrumrakettten. Et tysk oppfinner- og konstruktør-team (I Sovjet-samveldet sier man kollektiv i Tyskland dengang Arbeitsgemeinschaft, i USA idag team) hadde skapt dette vidunder og bragt innen rekkevidde selvom det ikke var helt realisert menneskehetens drøm, som fullendt betød den bemannede ferd til fjerne stjerner.

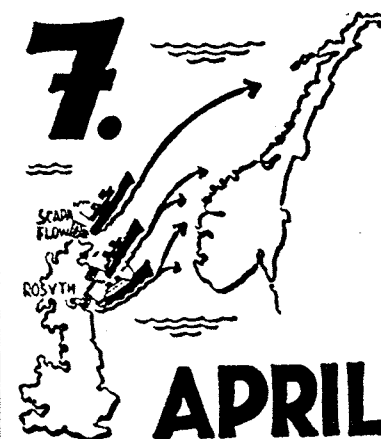
Hva nå verdensrumrakettene også må hete som blir startet idag i USA, i Sovjet-samveldet, i Israel, Egypt, i Kina eller hvorsomhelst ellers, så stod deres vugge i den tyske fiskerlandsby Peenemünde ved Østersjøen.

Tyske oppfinnere, tyske konstruktører, tyske teknikere og fagarbeidere frembragte i lidenskapelig innsats gjennom lange år verket, den første storrumrakett, der

Forts. side 2

O. K.:

Håkon VII og 9. april

I 1939 traff jeg en lærer som nettopp hadde kommet hjem fra et sommeropphold i Paris. Han fortalte at Pariserlærerne hadde sagt til ham at det ville bli krig med tyskerne og at denne gangen skulle nordmennene ikke slippe unna slik som i 1914-18. Denne gangen skulde de pent få være med.

Dette stemmer helt med hva den engelske historiker T. K. Derry skriver. Jeg siterer :

«Innen en måned efter krigsutbruddet hadde Churchill som marineminister søkt å få regjeringen til å gi sitt samtykke til å minelegge leden et eller annet sted nordfor Bergen.» (T. K. Derry : «Det britiske felttog i Norge» side 23).

I en artikkelserie i «Morgenbladet» juli 1963, skriver den franske statsminister Paul Reynaud :

« — felttoget i Norge, som jeg alene var ansvarlig for å starte og som jeg tar det hele og fulle ansvar for.»

Motivet for franskmennenes og engelskmennenes angrep på Norge finner vi hos

T. K. Derry side 21. Han skriver :

«Fritz Thyssen underrettet den franske regjering fra sitt tilfluktsted i Sveits — — — at den svenske jernmalm var avgjørende. — — Som svar på sitt spørsmål av 30. november fra krigskabinettet, svartet departementet for økonomisk krigføring at det var av den oppfatning at Tyskland ikke ville kunne føre aktiv krig lenger enn tolv måneder hvis det ikke fikk malmen fra Sverige.»

På tross av at Norge lå uhyre farlig til strategisk sett, slik som det var plassert mellom Tyskland og Russland, og på tross av at krig i Norge lett kunne ha ført til at også Sverige ville bli trukket med og Norden kunne ha fått Polens skjebne, så bestemte allikevel Churchill seg til å bruke Norden som sin krigsskueplass mot Tyskland.

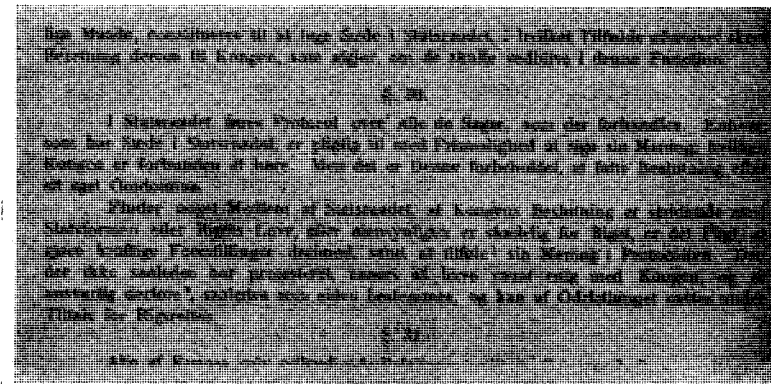
T. K. Derry skriver :

« — både franske og britiske styrker, som skulle transporteres over Trondheim for et mulig felttog i Sør-Sverige. Britene var villige til tilsist å sette inn 100 000 mann, franskmennene kanskje 50 000.

40 jagere ville trenges for nære eskortering på samme tid som beskyttelsen av konvoiene ville bli Hjemmeflåtens hovedoppgave. Flyvåpnet ville bli engasjert med i alt seks og en halv skvadron, iberegnet tre jager-skvadroner; fire tunge bombeskvadroner med baser i hjemlandet skulle også brukes.» (Side 25).

Vi kan jo la fantasien løpe litt og tenke oss hvordan Norge og Sverige ville ha

Forts. side 6

«I Norges Grunnlov paragraf 30 står det — —»

Nydelig lærebok for ungdommen

ÅPENT BREV TIL FORFATTERNE AV DEN NYE LÆREBOKEN I HISTORIE FOR UNGDOMSSKOLEN, D' HERRER A. LIEN OG A. WIK

Av en venn av meg har jeg fått låne den nye lærebok i historie av A. Lien og A. Wik for ungdomsskolen, og jeg har foreløbig lest noen avsnitt av den.

Det er naturlig at avsnittene om den moderne tid interesserte meg mest, og avsnittet «Norge i krig 1940 — 1945» har jeg lest med forferdelse. Jeg har tidligere etter fattig leilighet i skrift og tale påvist det mildest talt uholdbare i den gjengse historieskrivning, og jeg og mange med meg har grunn til å mene at en ny historiebok for ungdomsskolen nå skulle ha så mange korrigerende og uomtvistelige faktiske opplysninger å øse av at fremstillingen av dette viktige tidsavsnittet i vår moderne historie skulle ha et helt annet preg enn det har hatt og dessverre altså har i den nye lærebok i historie. Jeg vil påpeke endel fakta som forfatterne må være helt utilgivelig uvitende om:

1. Ødeleggelsen av vårt forsvar i årene før 1940, jfr. det brukte geværs Monsen som forsvarsminister.

2. De senere «landssvikeres» intense arbeide for å øke og bedre forsvaret for å kunne hevde vår nøytralitet. Selv har jeg under slikt arbeide opplevet å bli revet ned av talerstolen av det daværende regjeringspartis gatetropper. Om betydningen av et effektivt nøytralitetsforsvar uttalte forsvarsminister Gudmund Harlem i september 1961 i Stortinget at hvis vi hadde hatt et tilstrekkelig utbygget forsvar i 1940, hadde vi ikke opplevet 9. april. Til sin seksti års dag uttalte utenriksminister Lange i et intervju at han hadde lært betydningen av effektivt forsvar gjennom begivenhetene i 30-årene og 40-årene. Idag er herrene forsvarsmenn. «Landssvikernes» feil var at de var 10 år før tidlig ute med sin erkjennelse.

3. At England og Frankrike i måneder hadde planlagt invasjon i Norge, noe som nå er alment kjent og bekreftet av de høyeste militære og politiske ledere i England og Frankrike. De tyske forberedelser foregikk parallelt med de vestalliertes.

4. At den norske regjering intet foretok seg, endog etter at det i utenriks- og forsvarsdepartementet forelå faktiske opplysninger om at tyske stridskrefter var på vei nordover. Ja, norske militære sjefers mobilisering på eget initiativ ble stoppet

av regjeringen selv da en regnet krigen for et faktum innen en frist av noe timer for vårt land.

5. At den såkalte «Elverumsfullmakt» aldri ble vortert over, at den således ikke ble gitt og at regjeringens fullmaktsgrunnlag aldri har eksistert (jfr. bl. a. stortingsmennene Wright og Førre).

6. At grunnloven heller ikke gir Stortinget adgang til å utstyre regjeringen med en slik fullmakt.

7. At den norske forsvarsmakt kapitulerte 10. juni 1940 etter ordre fra regjeringen og at «samtlige» norske stridskrefter» forpliktet seg til å legge ned våpnene og ikke gripe til våpen mot Tyskland eller med Tyskland forbundne stater så lenge den pågående krig varte. Jevnfør i den forbindelse daværende kronprins Olavs tilbud om å forbli i Norge, et forslag som viser at han mente krigen var avsluttet, samt Ruges telegram av 8. juni om at «Kongen og regjeringen har befalt meg å innstille fiendtlighetene». Jevnfør videre den kjennsgjerning at norske soldater internert i Sverige fikk lov til å vende hjem med svensk samtykke og eksilregjeringens billigelse, samt en lang rekke andre beviser — blant annet uttalelser av rettslærde — om riktigheten av det anførte.

8. At norsk krigsdeltagelse på engelsk side var frivillig, idet selvstendig norsk krigsdeltagelse var ulovlig. Jevnfør Molotovs uttalelse på Pariskonferansen i 1946 om at Norge ikke hadde deltatt i krigen og at det derfor ikke hadde krav på krigserstatning.

9. At representanter for Stortinget forhandlet med tyskerne om Kongens avsettelse, at der var stort flertall blant stortingsmennene for dette, og at de altså gikk langt videre enn noen NS-mann har gjort for å tekkes tyskerne.

10. At det før 8. mai 1945 og også etterpå forekom bestialske mord på NS-folk og andre, og grusomheter mot sagesløse personer som hverken er blitt efterforsket eller pådømt.

11. At angiveriet etter 8. mai 1945 florerer i en langt uhyggeligere grad enn under okkupasjonen, og at ferdigtrykte angiverskjemaer enkelte steder ble levert ut for å anspore angiveriet mot NS-folk.

12. At det norske forhandlingsutvalg som forhandlet med tyskerne sommeren 1940 ikke betraktet

NS-folk som svikere, idet det foreslo og godkjente medlemmer av NS som riksrådsmedlemmer.

Forfatterens fremstilling av nevnte avsnitt i historien er så skremmende uholdbar at de umulig kan ha gjort det minste forsøk på å kontrollere riktigheten av den.

Jeg har skaffet meg mine historiske kunnskaper gjennom årelangt møysommelig og kritisk studium og tankearbeide og har ikke nøyet meg med å godta den første og beste «historie»bok som falt meg ihende.

Skulle så galt hende at det går som Ramndal antyder, at rettsoppgjøret overlates til historiens dom, så har også vi som frie mennesker i dette samfund rett og plikt til å stemple og dømme de skyldige for hva de er: Svindlere av lov og sannhet.

Sett på bakgrunn av de veldige krefters utvikling i vår tid, en utvikling som på den ene side klart er i overensstemmelse med Quislings syn om at vi mennesker står på spranget inn i en epoke da vår klode langsomt kobler seg inn i en nærmere sammenheng med hele universet, og hvor på den annen side menneskene ad mange omveier finner frem til et nytt samarbeidsgrunnlag her på jorden, er den foreliggende historie av Arnstein Lien og Arne Wiik er slikt oppkok av hevgjerrig husmanns- og grendementalitet at en neppe kan tenke seg den som veiledende for en ny generasjon som om få år skal yde sitt bidrag til en bedre verden.

Historieskribere bør være noe mere i takt med historiens pulsslag enn den sløve masse som godtar hva som helst. Lien og Wiik viser i sitt forfatterskap at de har for liten objektiv vurderings-evne til å gi seg ikast med historie overhodet.

Sigm. G. Myhra

I A/L FOLK OG LAND

holdtes årsmøte fredag 28. februar. Ca to tredjedeler av andelskapitalen var representert.

Det ble enstemmig gitt decharge for regnskapet for 1963. Hvis den ekstraordinære støtte tillater det og abonnementsinnbetalingen fortsatt utvikler seg gunstig, vil en ta sikte på å utgi omtrent samme antall nummer i 1964 som i det forløpne år. En ber bladets lesere og venner om å støtte opp om driften i den utstrekning det er mulig for dem.

De uttredende styremed-

TIL ALLE «LANDSSVIKERE»

O. K. kommer i sin artikkel inn på noe som i sannhet er et ord i rette tid. Men skal en få slagkraft i dette å lage en «stemmestrek», må vi begynne snarest mulig, heller i dag enn i morgen. Saken må utredes og organiseres slik at det hele ikke blir et slag i luften, det må bli en samlet aksjon.

Og vi er mange. Ikke bare de som direkte er rammet av det uhyrlige som heter rettsoppgjøret, men det er flere og flere utenfor våre rekker som har fått øynene opp for den uhyggelige urett som er begått mot en stor del av folket. Disse skulle det vel også være mulig å trekke inn i aksjonen?

Jeg tror ikke partiene kommer til å gjøre noe til gagn for oss når saken kommer opp i tinget, de tør vel ikke, stakkarane, tenker kanskje det kan komme til å slå bena unna deres karriere, at de blir uglesett, får gå gjennom andre ting, dersom de lar retten og samvittigheten tale. Hvis de har noen av de tingene da. Det er jo fremdeles de som virkelig sveket landet og kastet skylden på andre, som i dag fører det store ord og bestemmer.

At det lar seg gjøre å sette igang en aksjon, det vet jeg. Jeg reiste en valgdag omkring i en bygd i et bestemt øyemed. Det var en av «våre» som kjørte meg. Av ham fikk jeg vite at våre folk ikke likte de kandidatene som fylket hadde satt

opp, det var Senterpartiet det dreide seg om. I siste liten ble det bestemt at de forhenværende NS-folk som hørte til partiet ikke skulle stemme. Vi møtte flere som var på veg til valglokalet som ikke visste om bestemmelsen. Min følgesvenn stoppet bilen: «Skal du stemme?» «Jeg får vel det». «Vi har bestemt at vi ikke skal stemme denne gangen». «Nei vel, så går jeg bare hjem igjen da».

Partiet mistet mange stemmer i den bygda. Men det var jo bare i en bygd, det må bli slik overalt i by og bygd. Bare sett igang.

Olga Bjoner.

Selvfølgelig eget parti, O. K.!

Inseratet i nr. 6 for 15. februar «Til alle landssvikere» vekker tillive tanken om å stille eget parti. Det vil i tilfelle bli et kjempearbeide, men et nødvendig arbeide så sant vi vil vinne vår rett. For ikke tror jeg at de nåværende makthavere vil revidere svindeloppgjøret selv om vi beviser aldri så meget at det er vi som har rett. — **Det er makten som har rett** og derfor må vi skaffe oss makt, det vil si plass på Tinget. — Et par mann greier seg og skulle vi ikke kunne få inn disse og regjere Tinget slik som Socialistisk Folkeparti gjør i dag?

1933.

DENGANG I —

Forts. fra side 1

som A 4 (som V 2 Londons skrekk gjennom en tid under annen verdenskrig) støtte frem i verdensrummet. Uten peenemündernes arbeide ville det idag neppe ha kretset noen Sputniker eller Explorere i verdensaltet. De samme konstruktører som skapte A 2 i Peenemünde, bygget og bygger tildels fremdeles idag i USA og i Sovjetsamveldet rumskibene, fortsettelsen av Peenemündes A4.

For rakettsens moderland - Tyskland - ble denne stebar-net. Det som for nesten alle verdens nasjoner er blitt prosjekt nummer 1, har ikke noe hjem i Tyskland mere. De tyske rakettspecialister dro, forsåvidt de da ikke ble bortført til vest eller til øst, frivillig til utlandet, til

lemmer Olaf Holm og Odd Melsom gjenvalgte og som nytt styremedlem valgtes Odd Isachsen. Bladets revisor er Alf Gleng.

I et etterfølgende styremøte gjenvalgte Olaf Holm til styrets formann.

Frankrike, Egypt, Sveits, Spania, for her å kunne konstruere og bygge, idet ingen spurte dem i hjemlandet. Den tyske offentlighet fikk først vite om deres eksistens — noen av de beste av dem — gjennom Israels protester og krav i Bonn om å hente tilbake de tyske raketbyggere som var beskjeftiget i Egypt, om nødvendig ved hjelp av press. Den tyske offentlighet fikk høre om det gjennom debatter i Bundestag, fordi grunnloven måtte endres for å kunne umuliggjøre arbeidet for de tyske raketbyggere i Egypt, hvis de da hadde undsluppet lumske bombeanslag.

Tyskland, rakettsens moderland, som forlengst ville ha fullført ferden til månen hvis krigen hadde forløpt heldigere, er idag falt tilbake på en utviklingstilstand, fordi det offisielle Tyskland har vist seg desinteressert. Tyskland ser idag forbausent mot Texas eller Sovjetrussland, beundrer de startetede ytelsene til amerikanske eller sovjetiske specialister og vet knapt lenger at Explorere og Sputnikene snakker sammen på tysk i verdensrummet, fordi det er deres

Forts. side 7

FOLK OG LAND

UAVHENGIG UKEAVIS

Redaktører:

ODD MELSOM, ansvarlig
ALEXANDER LANGE**Om oss selv**

Vi er glad for at vi har gode demokratiske velyndere som våker over vår moral. Som regel gir de seg, forøvrig uvisst av hvilken grunn, tilkjenne i anonyme henvendelser. Det skulle vel være helt overflødig idag da de anonymes egne demokratiske meningsfeller har makten og æren, så enten må det skyldes gammel vane fra hine så iherdig besungne dage da de kjempet så tappert for fedrelandets ve og vel, eller det må simpelthen skyldes at de tross alt føler seg en liten smule beskjemet.

Men, om denne virksomhet altså kan sies å være noe lyssky, så gir den oss likevel en muligens påkrevet anledning til å slå fast visse synspunkter som folk i denne historieforvirringens og hykleriets tid synes å ha vanskelig for å få inn i hodet.

Bladet FOLK OG LAND ble i sin tid startet i nær tilknytning til FORBUNDET's arbeid for å oppnå en revisjon av det juridisk uholdbare og politisk betonte «rettsoppgjøret», men bladet har alltid vært og er et selvstendig foretagende både økonomisk og når det gjelder målsettingen for arbeidet. Foruten det å ta til orde for en revisjon av «rettsoppgjøret», står FOLK OG LAND idémessig på det tidligere NASJONAL SAMLING's grunn.

Det var ikke til å unngå at dette med historieforfalskningen ble et såre påtrengende problem for oss under det opplysningsarbeid vi nå i årrekker har drevet i forbindelse med det norske «rettsoppgjøret», fordi dette så åpenbart og så frekt har tatt løggen og forvanskningen i sin tjeneste. Men det var heller ikke til å undgå at en hurtig ble klar over at historieforfalskningen som sådan og som politisk middel ikke bare vare et norsk, men et internasjonalt problem. Tydeligere og tydeligere avtegnet bildet seg av en slags internasjonal sammensvergelse mot sannheten, et stormløp mot visse politiske synspunkter ledet fortrinnsvis av venstreradikale krefter og med den gamle, forløyede britiske krigspropaganda som hovedvåpen.

Efterhvert som FOLK OG LAND har arbeidet med å grave frem sannheten om det som hendte i Norge før, under og etter okkupasjonen, har vi naturlig nok utviklet oss til å bli en slags sannhetens fanatikere, ikke bare nasjonalt, men også internasjonalt. Vi er av den mening at en ny og bedre verden bare kan bygge på sannhetens faste grunn og at det må gjøres rent bord med løggen og historieforvanskningen over hele linjen.

Slik er da vår interesse blitt vekket og skjerpet for også å finne frem til den virkelige sannhet når det gjelder den hetspropaganda som fremdeles tyve år etter drives mot det slagne Tyskland i sin alminnelighet og det gamle nasjonnalsosialistiske Tyskland i særdeleshet.

Den norske presse serverer ensrettet og kritikkøst alt som kommer fra de internasjonale propagandakjøkkener med råvarer både fra vest og fra øst — for ikke å snakke om fra Zion. Den gjør intet forsøk engang på en selvstendig vurdering av stoffet, og den legger aldri frem noe om den tildels meget skarpe kritikk som er kommet til orde blant annet i USA, i England og i Frankrike over den pågående historieforvanskning og den evige hets.

Det er ikke populært å stå alene mot en samlet, ensrettet og oppagitert opinion som mangler de nødvendige kunnskaper og som heller ikke gjør noe forsøk på å skaffe seg dem, men FOLK OG LAND har likevel funnet å måtte ta med også denne del av oppgaven som sannhetens forkjempere. Vi har da pekt på at det ikke foreligger noe virkelig historisk holdbart bevis for at det i tyske konsentrasjonsleire har foregått en systematisk utryddelse av

NESTE NUMMER AV
FOLK OG LAND

kommer nå 21. mars, altså om fjorten dage. Vi går nå inn i den lyse årstid og som vanlig må vi da gå over til fjortendaglig utgivelse. Det er kjedelig, men økonomien tillater ikke mere.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Jeg følger oppfordringen

i siste nummer. Og her er min mening:

Søk samarbeid med Sosialistisk Folkeparti!

1. Fordi det vil ha Norge ut av Nato. Dette er det alt overskyggende spørsmål i norsk politikk i dag. La vårt land få det styre som landets egne innvånere bestemmer ved sitt flertall i valg, istedenfor å bli dirigert fra USA, England eller fra Palestina. Et fritt og norsk Norge er mitt første bud.

Vel har Herodes den store bestemt at SF er kommunistisk. Det tar jeg ikke så tungt. Alle med avvikende meninger overfor De Allmektige, blir etter tur beskyldt for å være kommunister og fascister. Nasjonalsosialister hører vi sjeldnere, enten det kommer av at navnet er for godt, eller at det innebærer for mange dyktige folk i vårt land. Men papegøyene kakler slik som Herodes bestemmer.

2. For å få brutt den isende taushet som papegøyene demonstrerer mot oss, blir det likegyldig hvilket parti vi kan få samarbeid med, undtatt Arbeiderpartiet. Det er for giftig for meg!

Eget parti? Det er for sent av mange grunner som jeg ikke vil komme nærmere inn på i dette korte innlegg. Etter flere års fundringer er dette min mening.

Bonde i Ringerike «By»

jøder ved hjelp av gass, og enda mindre for at noe slikt har foregått etter ordre fra den ansvarlige tyske ledelse.

Men det skulle på den annen side være overflødig å understreke at dette vårt syn selvsagt ikke betyr at vi godkjenner eller endog forsvarer forbrytelser begått mot vergeløse fanger. Det har vi forøvrig pekt på mange ganger før. Vi har tvertimot tatt til orde for at hvis det fortsatt tyve år etter er nødvendig å gå til aksjon mot gamle krigsforbrytere, så må og skal man gjøre det på bred basis og aksjonere ikke bare mot den tapende parts krigsforbry-

1945

I tilknytning til en artikkel som var blitt offentliggjort i DAGNINGEN på Lillehammer, sendte Sigurd Mytting bladet etterfølgende, som tør ha alminnelig interesse og som vi derfor gjengir her. Såvidt vi forstår har omhandlede blad ikke tatt det inn:

I Dagningen nr. 19 for 23. januar d.å. finner jeg en artikkel med overskriften: «Quisling ville bosette 1 million tyskere i Norge», en omtale av H. F. Knudsens bok fra år 1951.

Det er i artikkelen korrekt bemerket at boken er et partsinnlegg. Men det burde vel helst være så i en sak at begge parter skal høres?

Det er lett vint og enkelt nu etterpå å betegne de vurderinger Quisling og partiet Nasjonal Samling stod overfor i ukene og dagene før den tyske kapitulasjon i Norge som stormannsgalskap (Paranoia), men fullt så enkelt var det ikke dengang.

Utgangspunktet for enhver politisk — gjerne militærpolitisk vurdering her i Norge på dette tidspunkt var

tere, men også mot den seirende parts. Og dem er det i sannhet nok av, slik at rettene rundt omkring i verden ikke behøver å bli arbeidsløse på de neste tyve årene heller. Og vi har også tillatt oss å peke på at det vandrer mange slike krigsforbrytere franke og fri og høyt aktede rundt her i Norge, folk som har gjort mye, mye verreting enn for eksempel en Oberländer eller en Schiedermaier. Vi har til og med folk som ustraffet har tatt livet både av jøder og av andre.

Når vi tar et slikt standpunkt, så er det forøvrig i full overensstemmelse med Nasjonal Samlings innsats under okkupasjonen. Den tok først og fremst sikte på å redde norske liv og norske verdier i en verdenskrig som ikke vedkom oss og som Norge dessuten i høytidelig avtale hadde fraskrevet seg retten til å delta i. Det var ikke vår, men de britiske agents og hjemmefrontfolkenes skyld at landet ikke slapp enda billigere fra okkupasjon og verdenskrig enn det gjorde.

Vi synes selv at vår holdning både dengang og nå er høyst aktverdig og rosverdig, og er det noen som fremdeles ikke forstår sammenhengen, så er det vel helst viljen det skorter på.

den tale Reichskommissar Terboven holdt i februar 1945. Hvor han sier: «Festningen Norge skal holdes -» Realiteten bak denne uttalelse var en sammenhengende befestning langs hele Norges kyst, og mellom to og trehundretusen tyske soldater i landet, med meget gode forsyninger for ca. et år. Uttalelsen var da også gjennomgangstemaet i oppniondannelsen her.

Standpunkt overensstemmende med denne linje ville ha ført til at de vepnede avdelinger innen NS måtte bære våpen sammen med tyskerne på norsk jord, og overveiende sannsynlig ovenfor egne landsmenn. Det fantasifoster Mil.org. er blitt til senere, på papiret, var i ukene og dagene før den tyske kapitulasjon ingen realitet av vesentlig betydning, men det var helt klart at i de spredte — utenrikspolitisk forskjellig innstilte — grupper som fantes, var personer som ved gitt anledning ville bruke sine våpen.

Stillingen slik den var for Norge ble drøftet på et privat møte i Gjøvik 18. april, hvor en flerhet av de daværende ordførere i Opland fylke var tilstede. Vi var alle enige om at standpunkt overensstemmende med den lanserte tyske maktlinje, ville rykke grunnlaget vekk for den oppslutning partiet hadde fått. Nemlig: Å ivareta Norge og Norges interesser overfor okkupasjonsmakten, og at vi ikke kunne være enige i at militær makt ble brukt.

Pål O. Aukrust, Lom, fikk i oppdrag å meddele Quisling vår oppfatning. Hva han da også gjorde.

Det ble denne linje: Å gi avkall på maktbruk for å holde stilling, i tillit til lov, rett og anstendighet, som partiet Nasjonal Samling og Quisling fulgte. Terboven måtte vike — og tok sitt eget liv.

Den tyske kapitulasjon i Norge ble undertegnet i Lillehammer 8. mai 1945.

Norge var ført ut av 2. verdenskrig uten at landet igjen var blitt krigsskueplass.

Og hva så?

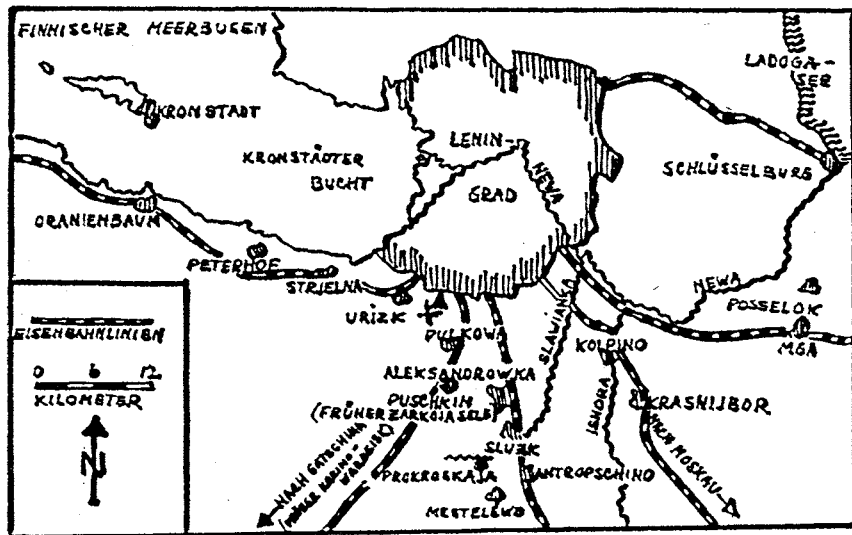
Tangen, Hedemark 25/1-64.

Sigurd Mytting

**husk
bladpengene**

Med frontkjemperne på østfronten

Små historier fortalt for FOLK OG LAND av legionær nr. 3761 Svendsen

Kampfronten Leningrad

2. EN KALD NATT I PUSKIN

Unterscharführer Fosse gikk foran gruppen sin. I hånden holdt han en inkvarteringsseddel. «Grosse Halle — Alexanderschloss» stod det på den. Alexanderslottet var omgitt av en park. Mot nord nådde parkanlegget like til skyttergravene, mot syd begrenset et smijernstakitt området. Utenfor dette lå de første husene i Puskhin.

Vi marsjert gjennom smijernsporten og fulgte en lindellé som førte snorrett opp til slottets inngangsport. Jeg fikk uvilkårlig en romantisk følelse — slik hadde vel også slottsvakten marsjert opp da den russiske keiser hadde sin sommerresidens her.

Gjennom en hvelvet portal gikk vi inn i slottet. Den brede slottstrappen var av lys marmor, mens hele gulvet var satt sammen av svarte marmorplater i firkantede felter. Vinduene var store, mannshøye hull, over 1 meter brede. Jerngitret var der ennu, men ellers hadde østenvinden fri bane inn i de store salene.

Skulle vi holde til her? «Gjestene er allerede ventet!» Misjonæren var som alltid ute med truten sin.

Larmen av detonerende våpen og gjøingen av enkeltskudd trengte inn til oss. Fronten var ikke langt borte.

Fosse betraktet kritisk den store kanonovnen som var stilt opp i et hjørne. «Her kommer vi til å fryse ihjel! Vi må tette igjen hullene», sa han og pekte på vindusåpningene. «Hver av oss har to ulltepper, vi må ofre ett av dem». «Har vi ikke frosset nok i kuvognen, og nå tar du attpå til nok et ullteppe fra oss!» breket Torstein.

«Har du noe bedre forslag,

Torstein?» «Nei, ikke det, men Kolumbus la heller ikke egget selv!»

«Det blir som jeg har sagt, I stedet for det ene ullteppet bruker vi vaktkappene våre og hvis noen fryser så har vi jo også en ovn!»

De neste timene var vi ivrig beskjeftiget med å gjøre teppene fast foran vinduene. Med taurester og snorurret vi dem fast. I ett eller annet hjørne ble det funnet frem noen papprester, som ble stilt opp der hvor ullteppene ikke rakk til. Det ble halvmørkt i hallen, men vinden pep ikke lenger så ugenert inn.

Torstein, som var bekymret for sine frostbuler, hadde gitt seg ikast med ovnen og med godt resultat. Snart fikk ovne røde kinder. «En slik buldrende ovn er vak-

ker, nesten som en hjemme. Det mangler bare mamma som bringer en rum eller akevitt!»

Vi er ingen snober, men denne natten fyrte vi vår kanonovn med mahognyved fra det tsaristiske møblement.

Vi frøs jammerlig. Vi forsøkte å trykke oss sammen som en fåreflokk, men det hjalp bare lite.

«Vet dere at forfrysninger stinker?»

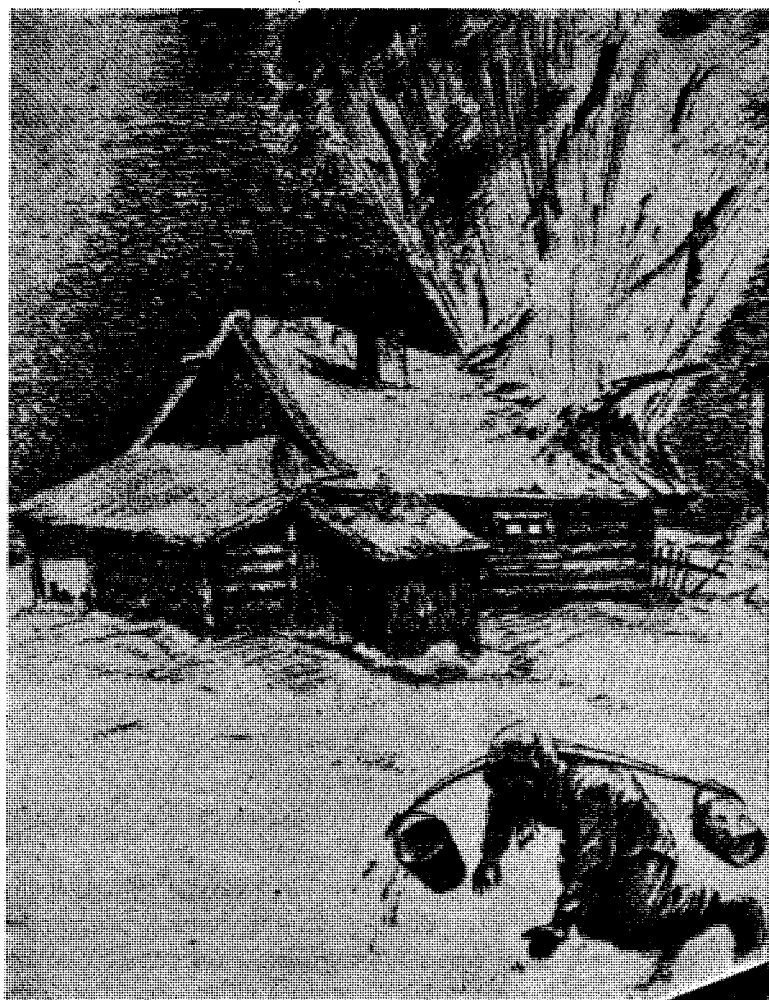
«Bare ti stille, du!» Olav og Misjonæren begynte å trette inntil Fosses bass lød: «Rolig, ellers skal dere få vakt resten av natten!»

Vi lå på marmorgulvet. Under oss hadde vi et hestehårsteppe, over oss en kappe, akkurat, som Fosse hadde villet det. Det var ikke til å holde ut. Jeg stod opp og satte meg foran ovnen. I siderummet hørte jeg at Torstein hugget småved til ovnen vår med feltspaden. Etter en stunds forløp kom han inn med en håndfull skaprester.

«Det ante meg, men dette gjør jeg ikke en natt til!» sa han surt.

«Det var en lykke at jeg fikk vakt, så løper jeg meg i det minste varm når det blir for ilde!» Krumbøyet satt

Forts. side 8

OLGA BARÉNYI:

68

Dødsdans i Prag

En roman om pragerrevolusjonens dager i 1945

— Jaja, slik går det med folkefiender. Merk dere det, barn! formaner en mann i sokoluniform strengt Lilly og Jan.

— Ja, mange takk, neier Lilly. — Vet De, unnskyld, når likvognen kommer?

— Hvilken likvogn?

— Nå. Likvognen som henter likene!

— Det kommer ingen i dag. Tyskerne og kolaboratørene må rydde bort likene.

— Og hvor er likvognen, unnskyld?

— Hva vet jeg, kanskje det er en eller annen i Allgemeines Krankenhaus eller — se der, der farer det påny en tysker ut av vinduet! De bestene har fremdeles sine skjulesteder! Og han løper videre.

Lilly snur seg, men under portbuen er det ingen. Hvor kan den dumme gutten være? Man kan ikke se ham løpe noe sted — hun hadde nær snublet over ham. Jan ligger på broleggingen, gulaktig i ansiktet og med øynene fordreiet.

— Hva er det plutselig med deg? Kom, reis deg da, vi må til Allgemeines Krankenhaus!

Men Jan rører seg ikke. Hva så? Spørre noen om hva man skal gjøre? Da vil de igjen spørre hvorfor de driver slik rundt på gaten. Og ganske enkelt la Jan bli liggende og lete etter likvognen alene — nei, man må ha noen. Påny rister Lilly i ham, men fremdeles skjer det intet. Kanskje han er død — men, nei, likene ser annerledes ut. Fortvilet ser Lilly seg om. Intet. Bare de tre døde, avskjedsbrevene, lyktestolpen med tauet og — i et sprang er Lilly borte ved lyktestolpen, griper den gjenglemte eddikflaske, løper tilbake og skvetter i ansiktet på Jan slik som den unge damen hadde gjort med den gamle konen. Det virker. Jans kropp er ikke så stiv lenger, langsomt kommer han til seg selv.

— Går det bedre med deg? Er du sulten? Skal jeg si til en eller annen at faren vår ble skutt? Kanskje vi får noe igjen, sjokolade eller — — —

— Folkefiende, hvisker gutten. — Folkefiende!

— Hva for en folkefiende? Kom hurtig, det er nesten middag!

— Der — de brente! Det var folkefiender! Og Marta — nei. Marta er ingen folkefiende!

— Jaså, mener du at de vil brenne søsteren din også! Men, hun vet jo at hun er en folkefiende — jeg mener, hun vet at man leter etter henne og har sikkert gjemt seg godt! Kom, vi må finne mannen med likvognen! Han vil si oss hva vi skal gjøre! Kom før de kom-

mer tilbake! Hurtig, ser du ikke at de påny vil brenne noen? Hører du hvorledes mannen skriker?

Hun må trekke ham, hun må slepe ham med seg, og hun må stadig gjenta sin setning: — Vi bor i Jarma. Faren vår ble skutt — — —

Folk klapper henne medlidende og trøster den hulkende Jan. Påny får de sjokolade og skinkerundstykker. Men ikke engang den evig sultne Lilly kan spise. — Kjære skytsengel, la meg dog endelig våkne opp, ber hun, mens hun klatrer over en barrikade.

Hvor drømmene er innemuret.

Da likvognen med fru Blümelein, Marta Konrad og Jakob kjørte bort, vinket hele vertshuset til Richard. Da først gav verten lov til å vekke Michaele og Martin.

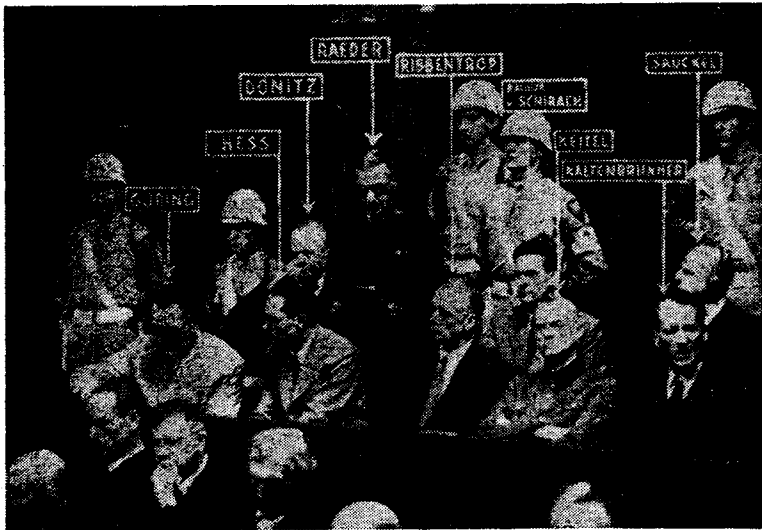
Hele veggen er beklebet med prospektkort. Julekort med krybber, tilspedde småkirker og misteltein, påskekort med de vakkert bemalte egg — i Mähren og Slovakia levere fremdeles denne urgamle kunst — hilsner fra Wien med kjempehjul og Stefanstærn, hilsner fra Karlsbad med den elegante verdenspromenade, rørende kort med vers fra «Den solgte brud» — Mariechen og Jan, tett omslynget, svever på et bånd hvorpå det står trykt «Vår store kjærlighet overvinnet hatet» —, roser og violer som beste hilsen til fødselsdage og dåpsdage, og påny og påny Prag. Wenzelsplass ved natt med den opphøyete strålende hellige Wenzel, Nasjonalteatret, Moldau, Alstädter Ring med det middelalderlige tårn og urverket med de tolv apostler, den ukjente soldats grav med en sørgelig tornekrans, henrettelsesstedet for de 27 opprørske adelige, som etter det tapte slag ved Weisser Berg ble overgitt til bødlen, Vyschehrad med den sagnaktige fyrstinne Libuse, som i sine sibylliske drømmer «så en stor by, hvis berømmelse nådde til stjernene». Denne by kalte hun «tersklen», eller på tsjekkisk «Prah». Det senere Praha — Prag. Tersklen hvor alle Europas folk skulle rekke hverandre hånden. Like ved dette bilde, som er temmelig forurenset av fluene, henger en skitten, gul morgenkjole og en stor, svettflekket brystholder.

Den brede seng med det billige, gulnede stikkteppe, hvor Michaela og Martin lå ved siden av hverandre, var imidlertid forsynt med rene lakner og duftet av vind og

Forts. side 7

N ELS NIELSEN:

Fra det politiske demokrati til nationalsocialismen

«De pan-germanske Embedsmandsgrupper maa stilles Ansigt til Ansigt med den ubønhørligt hævnede Retfærdighed».

Verdenstragedien, den tilsynelatende paradoksale Foreteelse, at vi paa den ene Side faktisk har en fri Vilje, og paa den anden Side er Led i en ubrydelig Aarsagskæde, er i Virkeligheden i det store Format i Overensstemmelse med det enkelte Menneskes animalske og transcendentale Tilværelse, i hvilken der udspilles et Drama med varierende Program. Den indre Sammenheng og den drivende Kraft i Scenesættelsen efterlader stedse ubesvarede Spørsmål med Hensyn til hvad der foregikk forud for Begyndelsen af et givet Tidsafsnit, og hvad der senere, som Begivenhederne udviklede sig, blev Følgerne af det, der skete. Det er Kraftspillet i Udviklingsrækken der foraarsager at Driftsomkostningerne mangan Gang synes at være større end Udbyttet.

Ved et Møde, som Københavns socialdemokratiske Vælgerforening afholdt i Tivolis Koncertsal den 14. Oktober 1938, foranlediget ved den faretruende politiske Situation i Europa, udtalte Statsminister Thorvald Stauning:

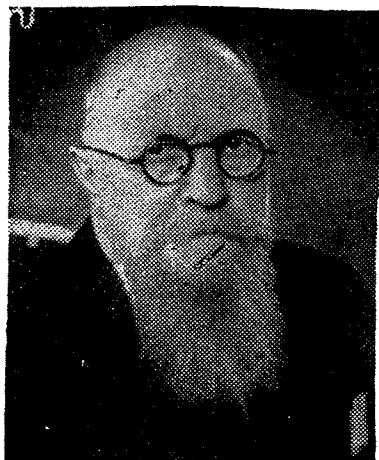
— at enhver dog måtte indse, at Freden af 1918 var et værre Makværk, og at de Danskere, som vilde benytte Anledningen til at gøre Danmark større paa den slagne Naboes Bekostning, i dag maatte indse hvor kortsigtet deres Politik var.

Tankegangen, der ligger bagved den anførte Udtalelse af Danmarks fungerende Statsminister for 25 Aar siden kunde videreføres ved at sige, at der af de Allierede ved den anden Verdenskrigs Afslutning, ikke alene blev gjort et Feilgreb, men udøvet en Forbrydelse mod den slagne Fjende. Nationalsocialismens bedste Mænd blev uden at deres eget

Lands Militær- og Kriminaldomstole gjorde Indsigelse, anklaget og dømt af en International Domstol, der var Oprettet af Sejrherrene. De Allieredes Parole og Felt- raab udtryktes saaledes: «De pan-germanske Embedsmandsgrupper maa stilles Ansigt til Ansigt med den ubønhørligt hævnende Retfærdighed. Denne nazistiske Kærne, der omfatter Regeringen og Gauleiterne, Overkommandoen, Gestapo, S. A., Arbejdsfronten, de tyske Folkedomstole, S. S., og andre, maa udryddes i Overensstemmelse med Loven».

Under en kommende ny Verdenskrig vil Østersøen uden Tvivl være underlagt Sovjetunionens Kontrol. Danmark ligger saa frygtelig skæbnesvangert nær Rusland at England, lige saa lidt som i 1940, vil kunne garantere Danmark nogen Hjælp. Ej heller vil vi kunne forlange at Tyskland, med dets Erfaringer fra den sidste Verdenskrig i det besatte Danmark, vil være interesseret i at træde hjælpende til, naar der er Tale om en sovjetisk Okkupation af dansk Territorium. Det dan-

Forts. side 7

Thorvald Stauning: «— enhver maatte dog indse, at Freden af 1918 var et værre Makværk —»

KONRAD SUNDLO:

Nøytraliteten som ikke var noen nøytralitet

Vi fant oss i stadige britiske nøytralitetskrenkninger, men skjøt på tyskerne straks de kom seilende. — Det var vi - ikke tyskerne - som begynte krigen.

Sannheten om 1940 er naturligvis ikke den at tyskerne kom foran engelskmennene, men at de kom et døgn etterpå, hvilket fremgår av det offisielle verk «Sjøforsvarets kampe og virke i Nord-Norge 1940». Et verk som er utgitt i 1958 og som må være trist lesning for alle historieforskere. For her står det på side 44 under «Hendelser i 3. Sjøforsvarsdistriktet 1940».

«Natten til 8. april lå bevoktningsbåten «Syrian» til ankers mellom Bjørnøy Fyr og Eggeløysa (Landego).

Ved 04 00 tiden 8/4) fikk sjefen for fartøyet, kaptein Kaaveland, melding fra utkikken om at en rekke fremmede krigsskip kom sørover Vestfjorden med kurs mot Helligvær. Han ga straks ordre om å lette og styrte «Syrian» ut i Landegofjorden for å protestere mot nøytralitetskrenkelsen.

Det blåste en sørvestlig kuling og sjøen gikk høy. På grunn av disig vær, var siktbarheten dårlig.

Fra «Syrian» ble det likevel sett at det var åtte britiske jagere som var kommet inn på norsk sjøterritorium, og det ble også observert at det ble lagt miner fra et par av dem.

Bevoktningsbåten satte kurs mot en av jagerne som var gått inn under land ved Hovdskjær rett vest for Bjørnøy fyr.

Kaptein Kaaveland lot kl. 0425 heise signalet «Nøytralt sjøterritorium» (etter den internasjonale signalbok). Samtidig ga han også ordre om å sende følgende signal med signallampe: «Jeg protesterer. Forlat norsk sjøterritorium!»

På disse signalene svarte jegeren, som viste seg å være den britiske jageren «Hunter» (H 35) straks med signallampe: «Vi forlater ikke sjøterritoret!» Og like etter heiste den signalet: «De stevner mot et minefelt. Stopp øyeblikkelig og avvent mine nærmere instruksjoner».

Jageren kom etter det på praiehold, og sjefen for jageren underrettet kaptein Kaaveland om at det fra britiske fartøyer var blitt lagt et minefelt i farvannet. Videre opplyste han om at de britiske jagerne hadde ordre om å holde vakt (patruljere) ved minefeltet i 48 timer for å hindre handelsskip i å gå inn i det minelagte område. Til slutt oppfordret han kaptein Kaaveland om å hjelpe til med å stoppe og advare fartøyer som kom sørfra mot å gå opp i minefeltet.

Straks etter ble en britisk sjøoffiser av sjefen for «Hunter» sendt ombord på «Syrian» med et kart hvor posisjonen for minefeltet var avlagt. Like overfor denne offiseren gjentok kaptein Kaaveland sin protest mot nøytralitetskrenkelsen og føyde til at mineleggingen etter hans mening ville føre til at Norge ville bli trukket inn i krigen mellom stormaktene.

På dette tidspunkt patruljerte en britisk jager på nordsiden av feltet (tvers av Karlsøyvær), mens «Hunter» og «Syrian» lå på sørsiden av det. De øvrige jagerne var i mellomtiden forsvunnet ut av sikte fra «Syrian» i sydvestlig retning.

Nå var Norge et land som alltid høylydt hadde meddelt verden at det var nøytralt, at det ville fortsette med å være nøytralt og at det aldri ville delta i noen krig. Nordmennene mente at de med dette hadde foretatt seg alt det som måtte gjøres for å holde seg utenfor krigerske konflikter. Sverige og Sveits hadde straks verdenskrig 2 begynte høsten 1939 gått til mobilisering for med lov og blod å kunne verne sin nøytralitet om nødvendig og slik Folkeretten bestemmer, men nordmennene tok ikke noe hensyn til Folkeretten. De mente freden var sikret om de satte opp plakater med «adgang forbudt» og ordnet seg derfor ikke med piggtrådgjerder med sinte bikkjer bakom.

Kongeriket Norges forhold til nøytraliteten var nok så skralt som det kunne være, og derfor var det ingen myndighet i dette land som kom på den tanke at englenderne burde jages ut. — I Narvik lå jo våre kystpanserskip «Norge» og «Eidsvoll» og noen ubåter. Det var bare å gi ordre. Men der ble ingen

Tyske landsettinger 9. april.

LØRDAG 7. MARS 1964

FOLK OG LAND

ordre gitt, så denne styrke ble liggende, uvirksom hele 8. april.

Men så kom 9. april og tyskerne, og da ble det skrik og skral om overfall på sakesløs nasjon, krigsmobilisering og hallo, mens vi i stillhet hadde funnet oss i at englenderne et døgn før hadde trengt inn på vårt territorium og nektet å forsvinne. Norge tok åpenlyst parti for den ene krigførende part, England, hvilket selvfølgelig ga den annen krigførende part, Tyskland folkerettslig adgang til å komme hitopp for å vareta sine interesser.

Det er ukjent hva slags operasjonsordre de engelske fartøyerne hadde, men den tyske sjøkrigsledelses operasjonsordre inneholdt bl. a. følgende:

Operasjonen skulle i den utstrekning det var mulig ha karakter av en fredelig besettelse og kanoner eller andre våpen skulle bli brukt bare i tilfelle av at nordmennene først åpnet ild». (Se «Sjøforsvarets kampe og virke i Nord-Norge 1940, side 32).

I admiral Raeders direktiv av 6. mars 1940 om Norges-operasjonen er bl. a. anført:

«For å øke overraskelsesmomentet og på grunn av foreliggende opplysninger om at den norske forsvarsmakt har ordre om ikke å motsette seg en engelsk invasjon med makt, skal det britiske flagg føres av alle stridskrefter inntil landsettingen av troppene tar til ..

(Forts. s. 7)

Håkon VII og 9. april —

Fort. fra side 1

sett ut etterpå. Vi kan jo også tenke litt over hvor gjennomført hensynsløst engelsmennene her oppførte seg. For å fremme sin krig mot Tyskland, betenkte de seg ikke et øyeblikk på å ødelegge både Norge og Sverige.

Nu gjaldt det for engelskmennene å få en hemmelig avtale med ledende nordmenn slik at de kunne komme i land med sin okkupasjonshær uten å komme i krig med Norge. T. K. Derry skriver:

« — — de allierte militære rådgivere hadde på forhånd overveid og forkastet tanken på å tiltvinge seg adgang til Norge like overfor positiv motstand fra regjering og folk.» (Side 33).

Denne uttalelse fra Derry er vel verd å legge merke til. Vi vet alle at engelskmennene kom inn i norsk territorialfarvann før tyskerne, altså hadde de fått løfte fra ledende nordmenn at de ikke skulle møte motstand.

Begivenhetene 9. april peker også klart og tydelig i den retning. En av de ledende herrer befant seg, etter uttalelse fra en kelner, i Tostrupkjelleren 8. april. Han skal ha sagt: «Hvor f -- blir det av engelskmennene?»

Vi vet også at minene i Oslofjorden var tatt opp.

Utenriksminister Koht forteller i sin bok «Frå Skanse til Skanse» at regjeringen var sammenkalt til møte den 8. april kl. 21. Kongen var ikke tilstede. Forsvarsminister Ljungberg ble spurt om det skulle mobiliseres. Ljungberg svarer at generalstaben hadde forlangt mobilisering, men at han, Ljungberg, mente at mobilisering var unødvendig og at det var nok å innkalle 2 bataljoner fra Østfold. Koht forteller at regjeringen da uten videre vedtok at den norske hær ikke skulle mobiliseres. Jeg siterer her fra utenriksminister Koht's bok «Frå Skanse til Skanse» side 15.

«Han (statsråd Ljungberg) refererte at generalstaben gjorde framlegg om ålmenn mobilisering: Sjølv rådde — — til å berre kalla inn straks eit par bataljonar i Østfold. Regjeringa fylgde da denne tilrådinga hans, og kl. 21,45 var møtet slutt.»

Her skal en legge merke til at Koht forteller at han allerede samme dag kl. 15 hadde fått melding fra London om at tyske orlogsskip var på vei til Narvik.

Han skriver:

«Kl. 15 (8. april) kom by-

råchef Reusch frå det politiske kontoret med telefonmelding til meg frå legasjonen i London om at tyske orlogsskip var sett ute i Nordsjøen og meintes vera på veg mot Narvik».

På tross av han fra London har fått beskjed om at tyskerne er på vei til Narvik og gjennom Oslo-avisene at de tyske krigsskipene har passert beltene i Danmark, så er han uten videre enig i at generalstabens krav om alminnelig mobilisering skal avslås.

I grunnlovens § 26 står det: «Kongen har rett til at sammenkalde Tropper, begynde Krig til Landets forsvær og slutte fred — —»

Det er derfor ganske utenkelig at Ljungberg hadde våget å avslå generalstabens krav om mobilisering uten først å ha spurt Kongen. (Hvor blir det forresten av den militærrapporten som omhandler disse forhold og som Scharffenberg i sin tid etterlyste?).

Det samme gjelder Kohts avvísing av den tyske minister Bräuer, som kom med et forhandlingsstilbud til Koht i Utenriksdepartementet klokken 4,30 om morgenen den 9. april. Hele regjeringen var da samlet der. Koht gikk fra Bräuer og inn til regjeringen, som satt i et siderum, og la frem Bräuers forslag.

Koht forteller at Trygve Lie svarte «Nei» med en gang.

«Og så skriver han videre: «Det har sia vori spurt om dei statsrettslege formene for denne livsviktige avgjerda, — om vi ikkje tenkte på å halde formelle statsråd og legge fram spørsmålet for Kongen. Men eg trur ingen i regjeringa kom på noko slikt. Det var det same med mobiliseringsvedtaket før på natta»

Efter at Trygve Lie hadde svart «Nei», gikk så Koht ut til Bräuer og sa: «Vi står no som fiender mot einannan». (Side 25).

En enkeltperson hadde altså klokken 21 om kvelden den 8. april avslått generalstabens krav om alminnelig mobilisering. En annen enkeltperson erklærer likeså godt Tyskland krig 8 timer etterpå.

Koht skriver:

«Da var klokken 5,30 om morgenen, og det var den 9. april. Loddet var kasta. Noreg var i krig.

I Norges Grunnlov paragraf 30, står det:

«I Statsraadet føres Protokol over alle Sager, som der forhandles. — — Finder noget medlem av Statsraadet at Kongens beslutning er stridende mot Statsfor-

men eller Rigets Love, eller øiensynligen er skadelig for Riget, er det Pligt at gjøre kraftige Forestillinger derimod samt at tilføre sin Mening i Protokollen. Den der ikke saaledes har protesteret, ansees at have været enig med Kongen, og er ansvarlig derfor saaledes som siden bestemmes, og kan af Odelsthinget sættes under Tiltale for Rigsretten».

Efter eget sigende har Koht erklært Tyskland krig uten at dette er forelagt kongen i statsråd og uten at det er protokollert.

Hvorfor er ikke Koht stillet for Riksrett slik at sannheten er kommet frem?

Finnes det noen i Norge som tror at Koht har erklært Tyskland krig uten først å ha hatt privatpersonen Håkon den 7.s godkjennelse på forhånd — allerede den 8. april?

På Elverum er det igjen privatpersonen Håkon den 7. og privatpersonen Koht som opptrer. Minister Bräuers tilbud om en fredelig okkupasjon for krigens varighet blir påny avvist uten at det er holdt regjeringsmøte og uten at det blir protokollert. Håkon den 7. reiser sin vei, og Koht forteller i sin bok side 49 at han gav oberst Ruge den beskjed «at no var brotet med Tyskland endelig, så det måtte halde fram med krig», uten å avvente noen regjeringsbeslutning.

En må få det inntrykk at Håkon den 7. hadde bestemt seg på forhånd og at noen utvalgte personer utførte hans vilje på tvers av regjeringens flertall og på tvers av det norske stortings vilje.

Det er nemlig slik at det eneste regjeringsmøte hvor både Kongen, statsministeren, utenriksministeren og et lovlig antall regjeringsmedlemmer var samlet, det var på Hamar 9. april. Og der ble det bestemt av et regjeringsflertall og et stortingsflertall at man skulle godta den tyske minister Bräuers tilbud, og det ble også oppnevnt et utvalg til å forhandle.

Jeg siterer Koht side 33:

«Da no Stortinget møttes på nytt noko etter kl. 6 om ettermiddagen (På Hamar) hadde det komi nye ulukkes-meldingar om den tyske-militære framgangen, og alle kan lesa i møte-referatet at Nygaardsvold heldt ein tale som vitna om djupt vanmod.

— — — Jamvel alt mea han stod og tala og svartmala stillinga — — — slutta (han) med å seie at suvereniteten sin måtte Noreg halde på. Ja han kom med eit skjemtefullt ord om at no måtte ein fyrst og fremst få Quisling ut «eller

DEN GANG I PEENEMÜNDE —

Fort. fra side 2

modersmål.

7. juli 1943 satte Hitler A 4 — programmet i Peenemünde øverst på listen av det tyske rustningsprogram. Ca 6 uker senere, om kvelden 17. august 1943 starter 597 firemotors bombemaskiner fra RAF med kurs for Peenemünde. Kort etter midnatt nådd 571 bombemaskiner Peenemünde.

En klar måne lyste over øya. 2000 tonn spreng- og brannbomber faller fra sjaktene i de firemotors flyene. 735 døde og tallrike ødelagte beboelseshus for Peenemünde-mannskapet var resultatet av angrepet. Blant de døde var den uerstattelige drivverkfagmann dr. Walter Thiel med sin familie. Britiske luftvåpensteder medgir senere at de 2.000 tonn bomber først og fremst gjaldt menneskene i Peenemünde. Ikke anleggene skulle ødelegges til å begynne med, men hjernen til HVP (Heeresversuchsanstalt Peenemünde). Både prøve- og produksjonsanleggene ble i stor utstrekning skånet.

Utviklings- og forsøksarbeidene gikk uhindret videre. Utrustet med alle fullmakter ble ytterligere raket-

kanskje heller inn». Han bad om at Stortinget skulle velja tre mann som i lag med ein frå regjeringa kunne ta forhandlinga med Bräuer: Ein bør ellers ha det klart for seg at det framlegget Nygaardsvold hadde slutta talen sin med, ikkje var berre eit personleg framlegg ifrå han. Det var i røynda ei frukt av drøftingane med stortingsmennene føre sjølve tingmøtet, og talen hans skulle vera ei grunngeving for dette framlegget.»

Denne forhandlingskomisjonen fikk ikke treffe Bräuer, og Bräuers forslag ble forkastet av Kongen uten at regjeringen ble spurt.

Det er altså på det rene at Håkon den 7. helt alene uten å ha behandlet saken i statsråd har brutt forhandlingene med tyskerne og har latt det komme til krig, mot et regjeringsflertalls og et stortingsflertalls vilje.

Det er denne handling som det norske folk med stolthet kaller «Kongens nei». Men — er dette «nei» i overensstemmelse med forfatningen?

Det skulle vært en selv sagt ting at regjeringen Nygaardsvold hadde blitt stilt for Riksrett i 1945.

Den norske ungdom og alle de urettferdig straffede NS-folk, har krav på å få vite hvem det var som drog Norge inn i krigen, og hvordan det hele gikk for seg.

O. K.

ter prøvet. Fremfor alt prosjektet «Wasserfall», en raket som skulle feie himlen ren for allierte bombefly.

Krigen rykket stadig nærmere Tysklands grenser.

Mennene i Peenemünde hadde to år for lite. To avgjørende år, som Tysklands øverste ledelse hadde kastet bort. De lot seg ikke innhente igjen. Tross fortvilet innsats av Peenemünde-teamene.

Arbeidet på Peenemünde ble umulig. I gruvegangene i Harz gikk produksjonen videre. I slutten av juli 1944 ble det bygget 600 stykker A 4 om måneden. Av dem gikk noen tusen som V 2 (Vergeltungswaffe 2 — i motsetning til Vergeltungswaffe 1) mot London og andre byer på den annen side av Kanalen. I tiden fra 5. september 1944 til 27. mars 1945 ble det startet ca 5.500 A 4. 2.000 slo ned i London, 1600 i Antwerpen. De hadde imellom en sprengladning på 975 kilo.

17. februar 1945 blir Peenemünde definitivt evakuert. I mars 1945 skyller den røde flom over det. Peenemünde er nå bare et minne. I de bayerske fjell blir 400 peenemündere våren 1945 amerikanernes verdifulle bytte. Blant dem: Wernher von Braun, og generalmajor Dornberger. En annen del av peenemünderne går som bytte til det indre av Russland.

Alt det som idag forlenget er blitt selvsagt innen verdensrumforskningen og raketeknikken må føres tilbake til Peenemünde. Der, på Østersjøkysten, ble i samarbeide med tyske universiteter, tekniske høyskoler, forskningsinstitutter og industrien de grunnvoller lagt uten hvilke en rumfart ikke ville vært mulig idag.

I Peenemünde var begynnelsen. Før det var raketbyggingen intet. Hvor en idag i verden ville bygge raketter uten Peenemünde, ville de ikke komme en centimeter opp fra jorden. Hverken «Saturn» eller «Wostok». De blir idag startet nøyaktig på samme måte som i sin tid A 4 på Peenemünde.

Langt over hundre jordsatellitter kretser idag om vår planet, sonder speider etter hemmeligheten til månen, til Venus og til Mars. Deres egentlige start ligger i den tyske fiskerlandsby Peenemünde på Usedom.

Den største tragedie for peenemünderne, for den tyske oppfinnerrånd: at Bundes-tyskland ikke har erkjent raketforskningens betydning. Mens man her med de mest utilstrekkelige midler forsøker å få bukt med fortiden, blir fremtiden for-sømt

Nøytraliteten —

Forts. fra side 5

Narvikgruppen er unntatt fra å følge denne ordren».

Men denne bestemmelse ble tilbakekalt av den tyske sjøkrigsledelse om eftermiddagen 8. april. («Sjøforsvarets kampe og virke i Nord-Norge 1940», side 33).

Den tyske sjøkrigsledelse hadde altså gitt ordre til bare å bruke makt hvis tyskerne selv ble angrepet, og denne ordre synes også å være blitt overholdt. — Bare der-ved er det mulig å forstå hvorledes kommandanten på «Blücher» kunne la fartøyet gå inn gjennom det trange Drøbaksundet, med langsom fart og uten å sende mindre rekognosceringsfartøyer foran seg. Den rene fredsmarsj, som kostet Tyskland en splinterny krysser og verdifulle menneskeliv.

Walther Hubatsch, som i innledningen til sitt verk «Weserübung» presenteres som «Ordinarius für neuere Geschichte an der Universität Bonn» har skrevet tallrike verker om Skandinavias historie og om 1. og 2. Verdenskrig. Hans arbeide om «Weserübung», altså om den tyske besettelse av Danmark og Norge i 1940, har vunnet alminnelig anerkjennelse av den amerikanske, britiske og skandinaviske historieforskning.

I «Weserübung» kommer han inn på ildåpningen i Norge 9. april:

BERGEN: Ved innmarsjen i Vatnestrømmen rettet den norske torpedobåt «Sæl» sin akterkanon mot det tyske flaggskip «Køln», som morse-signalerte på Engelsk: «Går til Bergen for et kort opphold», hvorpå torpedobåten ikke foretok seg noe mere. Kl. 5,15 dreiet fartøyet inn i Byfjorden, lyskastere på land lyste opp og kystbatteriene begynte å skyte seg inn med godt plaserte enkelt-skudd. «Bremsen» fikk en 21 cm. treffer i forskipet og «Königsberg» — som besvarte ilden, fikk 3 21 cm. treffer. —

KRISTIANSAND S: Kl. 6,23 (9/4) lå styrken på innløpskurs Kl. 6,32 ble «Karlsruhe» beskutt på 7 000 m. avstand av batteriet på Odderøen.

OSLO-FJORDEN: I den første morgentimen 9. april satte den norske vaktbåt «Pol III» lyskasteren på de tyske skipene, skjød et skudd foran baugen på torpedobåten «Albatross», prøvet å kjøre på den, brukte radioen tross advarsel og forsøkte ved tiltrop å få torpedobåten til å overgi seg. Denne senket så med artilleriild «Pol III» - 14 mann av besetningen ble reddet.

Fra Rauøy og Bolærne ble det det lagt en lyskastersperring tvers over fjorden, men siktbarheten var så slett at de tyske fartøyer pas-

serte uten vanskelighet og kl. 4,40 hadde «Blücher» nådd Drøbaksundet. Kommandanten holdt seg til sjøkrigsledelsens ordre om ikke å skyte før man selv ble angrepet, men alt så fredelig ut, så «Blücher» fortsatte inn gjennom sundet til kl. 5,20 da Oscarsborg åpnet ild, og kl. 7,23 kantret «Blücher» og sank.

TRONDHEIM: Krysseren «Hipper» med 2 jagere løper inn forbi Agdenes uten å skyte, men blir kl. 4,10 beskutt fra Hysnesbatteriet.

NARVIK: Litt før klokken 6,00 møtte jageren «Wilhelm Heidkamp» med kommandør Bonte og general Dietl ombord kystpanserskipet «Eidsvoll» og senker det med torpedoskudd da «Eidsvoll» på korteste hold svinger sine kanoner mot jageren. Kystpanserskipet «Norge» åpnet noe senere med sine 15 cm. og 21 cm. kanoner ild mot jageren «Barnt von Arnim» som lå ved kaia og landsatte sine bergjegere. Jageren senket «Norge» med torpedoskudd.

Så vidt Walther Hubatsch. Nordmennene hadde øyensynlig ingen vanskelighet med å skyte når de så en tysker komme dampende, derimot kom de ikke nær avtrekkeren når britene la ut miner og nektet å flytte på seg. Da var nok alle norske avfyringsmekanismer gått i vranglås. Slik var den utbasunerte norske nøytralitet.

OGSÅ ERHARD TIL OSLO?

Mens forberedelsene er i full gang med mottagelsen av den røde tsar i Skandinavia, ser det nå ut til at vi skal få ennu en seleber gjest, den tyske rikskansler og USA-venn Erhard. Det heter i all fall i en notis i en tysk avis at «efter sitt besøk i Frankrike, USA, Storbritannia og Italia, vil bundeskansler Erhard i nær fremtid beære Grekenland, Tyrkia, de skandinaviske stater og Japan med vennskapsbesøk.

Kristne Venner

Har du lyst til å treffe gamle venner i et åpent miljø? — Kristne Venner møtes den første fredag hver måned i Colletsgate 43. Etter en tale er det bevertning og anledning til selskapielig samvær.

Møtetid: kl. 19,30.

MARTIN KJELDAAS

Hansteensgt. 2
Tlf. 44 75 54

ANNELISE PAROW

TANNINNSETNING
Trondheim

Fra det politiske — Dødsdans i Prag

Forts. fra side 5

ske Folk har ved sit Had og sin Ufforsønlighed over for det nationalsocialistiske Tyskland været med til at grave sin egen Grav. Modstands- og «Frihedskæmper»-Bevegelsen har gjort et forkert Regnestykke ved at gaa ud fra som noget selvfølgeligt, at den tyske Nationalsocialisme for steds er udryddet.

Den Regel altid at være loyal, selv overfor en politisk Modstander, gælder ikke for den danske Reptilie-Pressen. Eftermiddagsbladet «Ekstrabladet» har sat en hidtil uovertruffen Rekord i at tilsvine og nedrakke enhver Nationalsocialist. Al moderne Journalistik hviler paa Nyheden. En kommitteret Bankassistent, der stjæler 120.000 Kroner af Kassen er en Nyhed. Hvis han tillige flygter med Byens feterede Skuespillerinde, er det en fænomenal Sensation. Journalister kan ofte være rene Banditter, der løber med en halv Vind og slaar løse Rygter op til Kæmpesensationer, f. Eks.: «Det er nu ad statistisk Vej oplyst at Adolf Hitler har ladet 25-27 Millioner Jøder dræbe i Gaskamre». I et Leksikon kan læses at der i Europa findes 12.000.000 Jøder, deraf i Danmark ca. 6.000. Den «sandhedskærlige» Presse fortalte efter Krigens Ophør i 1945, at kun ved at underkue Kristendommen kunde Tyskerne iværksætte deres Kampagne for et fuldstændigt Heden-skab. Endvidere, at den nazistiske Aktion mod Jøderne i Virkeligheden var et Angreb paa Kristendommen. Betegnelsen Hedning gælder imidlertid for Mennesker, der har en anden Religion end Kristendommen f. Eks. Jødedommen og Muhammedanismen. Her er altså en meget skæv Konklusion bragt i Anvendelse. Adolf Hitler udtalte i sin Regeringstid, at hverken tidligere, eller i Øjeblikket, har det nationalsocialistiske Parti haft til Hensigt at føre nogen Kamp mod Kristendommen i Tyskland. Tværtimod har Partiet forsøgt af de protestantiske Landskirker at skabe en stor evangelisk Rigskirke — uden der-ved i ringeste Grad at indblande sig i Bekendelses-spørgsmaalet. Endvidere har Partiet forsøgt at gennemføre et Konkordat, at foranledige et gavnligt og solidt Forhold til den katolske Kirke. Den kommunistiske Proletarkultur stiller sig ganske indifferent, om ikke fjendtlig, overfor den kristne Religion og al Metafysik. Men i Vest-europa danner Kristendommen, trods den nutidige religiøse Krise, Grundlaget for

Forts. fra side 4

sol. Det var ikke noe skap i værelset, bare en kommode med en brodert duk.

På kommoden stod i midten et fotografi lenet mot en brennevinsflaske. En pike i en hvit kjole, slik som var moderne før første verdenskrig, med et langt lys i hånden og en krans av prestekraver i håret, og blikket noe skjellende vendt mot en bønnebok på et lite trebenet bord. Slik så den prostituerte som eiet rummet ut dengang.

Nu står hun på terskelen i den åpne dør med det herjede ansiktet grelt sminket, det grånende hår egenhendig farget ravn sort, i en for kort kjole og smiler med en nesten tannløs munn. Forsiktig bringer hun brettet med de to store kaffekopper og en hel sukkerkake bort til sengen og ser andektig på piken og mannen. Som to riktige engler ligger de der, helt hvite og så — så — stopp, akkurat som om de ikke skulle være mann og kvinne. En gang da hun ennu var ganske fersk og uerfaren i yrket hadde hun opplevet det som hun fremdeles forteller når hun er passe drukken. En herre tok henne med til et hotell. Det var om vinteren og hun var fryktelig frossen. Herren hadde slett ikke rørt henne, han lå ved siden av henne, for hun var straks sovnet inn av sult og tretthet. «Han elsket meg virkelig, han der», hyl-ler hun hver gang hun tenker på det.

Michaela våkner ikke, men Martin er straks munter.

«Frokosten», hvisker den gamle pike.

Martin ser på armbandsuret sitt. Klokken fire.

«Nattverden», smiler han. «Hva heter du for noe, da?»

«Dolores. Egentlig Frantiska Vycpalek, men alle sier Dolores til meg, politiet også.»

«Navnet passer utmerket til revolusjonen. Er det noe nytt?»

«Nei. Richard har ordnet alt, han slår seg nok igjennom har han har lagt igjen som beskjed til Dem. Verten har gitt papegøyen

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Aandslivet. Bliver den undermineret, som Følge af en kommunistisk Revolution i de demokratisk styrede Lande, da vil alt, hvad Civilisationen til i Dag har bygget op, styrte sammen i Opløsning og Kaos.

Det russiske Eksperiment, Kommunismen, er som et universalt økonomisk Lægemiddel betragtet lige saa dødsensfarligt som den Virus, der er Aarsag til at det internationale Socialdemokrati arbejder mod det samme Maal. Hvis de europæiske Stater vil undgaa at blive Gødning paa de marxistiske Fraktioners Ager maa de forene sig under Hagekorsets ældgamle Symbol og det nationalsocialistiske Tysklands Førerskab.

NIELS NIELSEN

med et glass marmelade og hårdkokte egg, og kvinnen med hakekorset hadde nesten ikke feber lenger».

«Godt. Har bilen min overlevet dagen?»

«Den har fått etterfylt bensin og mennene har vasket den».

«Bravo. Jeg skal betale alt etterpå».

«Betale? Nå, undskyld. De er jo en venn av oss! Men et bilde av frøknene ville jeg gjerne ha. Jeg samler nemlig på bilder. De er da pene alle bildene på veggen, ikke sant?»

«Jo, de er riktig pene alle sammen. Men noe bilde av frøknene har jeg ikke. Du skal få et av meg isteden, Dolores. Vi kommer straks ned».

Den gamle setter brettet på den eneste stolen og skyver den bort til sengen. Så plukker hun halvt skamfull og halvt kokett ved utringningen sin. «Se der —» hvisker hun. «Det er en østerriksk krysser, den fikk jeg under første verdenskrig av den første kunden min. Slikt noe må man gjemme på, sa kollegene mine, det bringer lykke. Ta den, som talisman. For frøknene. Kjeden er av ekte sølv». Og uten å vente på svar, humper hun ut av værelset på de altfor høye heler. Krysseren med sølvkjedet ligger igjen oppe på den hvitsukrede kaken.

Michaela sover fremdeles. Solen og skyggene, som titter inn i værelset gjennom kniplingsgardinen har overført de naive innvevede bilder fra gardinen på ansiktet hennes. En engel sitter på pannen hennes og blåser i en trompet Om munnen hennes snor seg blå-klokker.

Langt borte fra hører man skudd knalle. Nedenunder, i kafeen, begynner spilledåsen å skråle. Bare dempet, sannsynligvis skal det være taffelmusikk for de to i Dolores værelse ovenpå. Det er en operette. «Hvor bor kjærligheten?» spør tenoren redd. «Kan du si meg det? Hvor bor kjærligheten, det må jeg spørre —»

Martin tar en skje og løfter kjeden med krysseren i været. «Hvor bor kjærligheten?» gjentar tenoren nedenunder. Revolusjonen tier momentant. Bare spurvene i takrennen slåss om et stykke brød.

Hvorledes vekker man kjærligheten? Kvinnene man har sovet med vekker man med et kyss, skjønt man vel egentlig ikke har den ringeste lyst til å kysse. Men hvorledes vekker man kjærligheten?

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

HAR DE SIKRET DEM

«SANNHETEN OM QUISLING?»

Overfør kr. 9,— til vår postgiro og De får boken tilsendt.

FOLK OG LANDS
BOKTJENESTE

Postboks 3214 — Oslo
Postgiro 164 50

FOLK OG LAND 7

Med frontkjemperne —

(Fors. fra s. 4)

jeg på en krakk ved ovnen. Foran var jeg varm, men bak hadde jeg følelsen av at istapper kilte puklen min. Likevel døset jeg av. Jeg ble våken da Fosse satte seg ved siden av meg. «Slik går det ikke, Jansen. Vi fryser oss fordervet og vil få de første tap før vi kommer til fronten. Vi må bli her enno noen dager til det blir et avsnitt ledig for oss der fremme». «Nei, slik går det virkelig ikke», bekreftet jeg. «Vi må orge madrasser!»

«Imorgen tar du og Olsen fatt med å organisere madrasser». — «Jeg blir også med». — «Fint, Torstein, du kan også bli med. Men dere må huske på én ting. Der hvor det bor sivilister innenfor skal det ikke bringes noe ut!» — «Hva tar du oss for egentlig?» — «Skap deg ikke, dere har imellom forsynt dere med litt av hvert!»

«Hvor mange er klokken?» «Den er snart fire, serjant!»

«Selv uniformsjakkene må vi holde gjenkuppet om natten her».

Da jeg neste morgen tok brødet mitt ut av brødposen var det stivfrossent. En stund stod jeg der rådløs, inntil Ola Nordmann fikk den gode idé: «Vi bryter det opp og så har vi det sammen med sne i kokekarret. På ovnen med det — det blir brødsuppe!»

Efter fem minutters forløp kunne vi ikke ta i kokekarene mere uten hansker. Mye var det ikke kommet av sneen — et tykt brygg på bunnen, det var alt. Med nydelse spiste vi dette første varme måltid ved fronten. Misjøet lik før? spurte Torstein. «Um!» Han foldet hendene over maven: «La oss takke Gud for at våre kjære der hjemme ikke kan se oss nå!»

Måltidet sluttet med skralende latter.

«Olsen — Jansen — Torstein! Hvem av dere snakker tysk? — «Her!» meldte jeg meg. Fosse vendte seg til meg: «Vi snakket inatt om madrasser — vi ville orge dem. Jeg har snakket med kompanisjef Sween om det. Han har ordnet det slik at vi først skal henvende oss i Ortskommandanturen og der få anvisning på hvor vi kan hente madrassene».

Vi tre frysende sønner av Norden krysset en tid senere opp hos Stadt- und Ortskommandanten. Man glante på oss som om vi skulle være noen rare sirkusdyr. Vårt gebroknede tysk syntes å gjøre mektig inntrykk. «Naturligvis hjelper vi gjerne våre

norske kamerater».

I det nordlige område var det tomme hus, der skulle vi hente madrassene.

«Du, der er et pent hus, det prøver vi». Vi gikk gjennom døren og stod straks i det fri — på den andre siden. En granat hadde revet hele veggen vekk. Rett overfor på et trappetrinn satt en kvinne. Hun stirret på oss med åpne, tomme øyner.

«Vi gjør deg da ikke noe, bestemor!»

«Olsen, har du aldri sett et lik før? spurte Torstein. — «Jo da, hvorledes det?»

«Hun er jo stiv og død. I denne kulden har hun holdt seg frisk som i et kjøleskap! Ut herfra — det stinker!»

Vi stod på gaten. Og så var det neste hus — vi måtte se å få fatt i madrassene våre, koste hva det koste ville. Fryse ville vi ikke. Misjonæren støtte opp neste dør. Sengene var tomme, det var ingen madrasser å hote.

Vi hadde til og med en kjelke som var bred nok til å kjøre bort tingene.

Henimot middag ble det broget for Torstein: «Neste madrassen tar jeg enten det ligger et lik på den eller ikke. Nå har vi funnet en masse døde. Herregud, hjemme døde de jo som regel på madrasser!» — «Det blir visst ikke annet å gjøre» sluttet jeg meg til Torstein.

Vi prøvet ikke å gripe fatt i de frosne likene, isteden løftet vi madrassen høyt opp og veltet dem av, eller hele sengen ble veltet. Da en russisk kvinne herunder falt med ansiktet ned og det rant noe ut av munnen hennes, kunne jeg ikke mere.

Jeg løp ut og lot maveinnholdet få fritt løp.

Misjonæren så ikke akkurat sprek ut da han kom susende etter meg og sukkersøtt spurte: «Er det noe i veien med deg, Jansen?» Det var første gang jeg var ute av stand til å gi et passende svar.

Torstein kom ut gjennom døren slepende madrassene etter seg.

«Er det ingen som kan ta i?» —

Om natten sov jeg urolig, men jeg frøs ikke selv om jeg hadde lagt ullteppet mitt under meg. Over meg hadde jeg igjen en vaktkappe og i tillegg nok et teppe. Torstein og Olsen hadde gjort nøyaktig likedan. De andre hadde lagt alt over seg — vi hadde viselig ikke sagt noe. De ville ikke ha trodd oss likevel.

Arkitekt

HUSTAD

Bærumsvn. 5 — Ø. Ullern
Telefon 55 61 29 — Oslo

HUSK BLADPENGENE

ENGLAND

Det engelske underhus har — naturligvis — en egen geistlig som pleier å forrette gudstjeneste i parlamentets kapell. En flokk besøkende som fikk vite hvem den geistlige herre var, spurte om han ba for parlamentsmedlemmene. Men omviseren ristet beklagende på hodet og sa: «Nei. Pastoren kommer bare inn i møtesalen hver dag når det er møte, ser seg andektig rundt og betrakter alle parlamentsmedlemmene, hvorefter han straks begir seg til kapellet, kneler ned og ber stille — for England!»

OGSÅ BELGIA?

Det antas nå at også Belgia vil gå til anerkjennelse av Det røde Kina i likhet med de Gaulles Frankrike. Iall fall har en større belgisk handelsmisjon begitt seg til Peking for å få opptatt handelsforbindelser mellom de to land, og det tas som det første skritt på veien til normale diplomatiske forbindelser. Og England, som selv sammen med sitt norske haleheng, anerkjente Kina for årrekkene siden og har drevet god business på det siden, er naturligvis dypt rystet over disse «forrederier mot Vestens sak».

SAMENE

Det meste av u- og a-hjelpen ute på vi-otta er som alle vet noe godt hyklari. Staten har stjålet Finnmarksvidda fra samene. Er det da intet høyt gasjert «fredskorps» som vil ta seg av den norske rasediskriminering i denne og annen form? Gi Finnmarksvidda tilbake til samene!

TANNLEGE MAAMOEN

Hansteensgt. 2

Tlf. 44 43 33

FORLOVELSESRING-SPECIALEN

tillbyr moderne, garantert 14 karat stemplet håndarbeidede ringer fra kr. 95,— pr. par. Sender pr. postoppkrav porto-fritt over hele landet. Dessuten + 50% rabatt på grunnprisen.

SKRIV EFTER RINGMAL!

Ringene blir sendt straks jeg får bestillingen.

Gullsmedmester

Thorvald A. Olsen

Skottegaten 20 v/ Metodiskirken.

Bergen

FRANKRIKE PÅ STARTSTREKEN

15. mars vil den første franske u-båten med styrbare raketter løpe av stablen i Cherbourg. Den er på 3.500 tonn og er konvensjonelt drevet. Den er forsøksbåt for de 5 atomdrevne u-båter som Frankrike skal ha ferdig innen 1972. Av disse skal hver båt ha avfyringsramper for 16 raketter og tilsvarende bestykses med 16 raketter av fransk produksjon.

UNGARN FORBLIR BESATT.

Det har vært lansert pressemeldinger om at Sovjet skulle ha til hensikt å trekke sine tropper ut av Ungarn, men de savner ifølge DEUTSCHE WOCHEN-ZEITUNG ethvert reelt grunnlag. Riktignok er det så at endel smågarnisoner er blitt oppløst og slått sammen til større militærenheter, men noen reduksjon av den samlede styrke har ikke funnet sted. Henvisningen til at det i den senere tid har reist mange av offiserenes pårørende tilbake til Sovjet, kan heller ikke tillegges noen betydning, da det alltid på nyåret foregår avløsninger og overflytninger. Det er heller ikke notert noen tilbakelevering av beslaglagte boliger til den ungarske befolkning, og de spesielle russiske skoler fortsetter sin virksomhet uforandret. En funksjonær i det ungarske kommunistparti sier om spørsmålet at det når det gjelder disse rykter sikkert er ønsket som er ryktets far. Jeg tror ikke på det. Selv om Sovjet formelt og demonstrativt skulle trekke bort sine divisjoner, så vil det beholde sine flyplasser og magasiner for tunge våpen og etterlate sikringstropper. Hvor hurtig også de storforband da kan være her igjen har vi enno ikke glemt». Ungarn er etter annen verdenskrig okkupert land, som Norge er det.

KRUSTSJOV ER GROV IGJEN.

Om den kinesiske ministerpresident Chou En-lais store Afrikareise, uttalte den ofte slagferdige, men temmelig grove røde tsar at han antagelig reiste reiste så lenge gjennom Afrika for der å finne menneskeetere som kan hjelpe ham med å løse overbefolkningsproblemet i Kina.

NORGE OG DE GAULLE.

Nå berettes det at også

den franske president de Gaulle har tenkt seg på besøk til Norge og Finland. Det heter i meldingen at den norske regjering har bedt de Gaulle om å delta i feiringen av 25 årsdagen for slaget om Narvik «som prominent æresgjest». Hva de Gaulle har svart til det, forlyder det intet om, men vi skulle tro at han som oss «merkt die Absicht und wird verstimt». Saken er jo nemlig den at 25 årsdagen for slaget om Narvik først er på forsommern 1965, så det kan vel bare bety at en ønsker å få utsatt de Gaulles besøk dette at han som svar på besøksplaner i år blir invitert til et besøk neste år.

GODE VERDENSBORGERE

Dronning Juliane av Nederland manet nederlenderne til å bli gode verdensborgere i en tale ved 150-årsjubileet til det nederlandske monarki. Det ser imidlertid ut til at liv og lære er to ting, for både hun og den nederlandske sosialistregjering gjør allehånde sprell når dronningens datter vil gifte seg med en spanier og katolikk.

Daglig friske blomster

Blomsterforretning-

SYNNØVE LIE

Kranser til alle priser

Frognerveien 30, Oslo

Tlf. 44 22 30

Forbundets kontor

holdes stengt mandage og lørdage. Ekspedisjonstid tirsdag — onsdag — torsdag og fredag fra kl. 10 til 15

Sekretæren kan bare påregnes truffet etter forutgående avtale. Telefon: 377696. Postadresse: Postboks 3214 - Postgiro 150 28.

FOLK OG LAND

Kierschowsgt. 5, Oslo

Telefon 37 76 96

Boks 32 14

Ekspedisjonstid: Tirsdag til fredag fra kl. 10 til kl. 15. Mandag og lørdag holdes kontorene stengt.

Redaktør Melsom kan bare påregnes truffet etter forutgående avtale.

Abonnementspriser:

Kr. 36,— pr. år, kr. 18,— pr. halvår i Skandinavia. Ut-

20,— pr. halvår. — I nøytralt omslag innenlands: Kr. 46,— pr. år, kr. 23,— pr. halvår.

Løssalg kr. 1,00.

Bruk postgiro nr. 16 450.

Utgiver A/L Folk og Land